
Mineraler och bergarter, en bussresa i Höga Kusten

Resan är i första hand för medlemmar, icke medlemmar får följa med i mån av plats!

Eftersom platsantalet är begränsat gäller ”Först till kvarn...”

Ledare: Lennart Vessberg, Naturinformation AB.

Program

- 09.30 Avfärd med buss från Ö-vik, Arenan.
10.15 Körningsgården. Kaffe eller te med smörgås.
Studier av sandsten på nära håll
11.00 Sörleviken.
Sandsten och diabas.
11.30 Bönhamn.
Vi studerar stuffer, Höga Kustens bergarter.
12.30 Kallviken.
Klapperstensfält med bergartsmosaik.
Här kan vi även hitta den speciella strandtraven.
15.00 Lunch/middag på Mannaminne.
16.00 Anders Åberg berättar om Mannaminne
17.00 Avfärd till Ö-vik

Vi kommer att promenera ca 800 m.

Lunch/middag

Mannaminne erbjuder olika rätter: Strömming, lax, kyckling eller köttgryta
För att få serveringen smidigare ber vi dig beställa vad du önskar äta, när du anmäler dig till resan.

Kostnad inkl kaffe och lunch

350 kr för medlem, 450 för övriga. **Information om betalning kommer senare, när vi vet hur många som får plats.**

Anmälan till

evamortberg@telia.com senast 10 april.

<i>Efternamn</i>	<i>Förnamn</i>	<i>Anm</i>
Ammenberg	Ingrid	
Ammenberg	Palle	
Baldenius	Ingeborg	
Bergström	Ulla	
Bertils	Siv	
Bjuggstam	Maud	
Bjuggstam	Per-Eddie	
Byström	Gunilla	
Byström	Stig	
Bäckström	Arne	
Bäckström	Mona	
Domeij	Kerstin	
Gunnarsson	Elly	
Gustafsson	Gösta	
Hörnström	Jeanette	
Hörnström	Tomas	
Lindblad	Anita	
Lindblad	Sture	
Lundberg	John-Ivar	
Lundberg	Kristina	
Moberg	Birgitta	
Moberg	Fride	
Morin	Lars-Erik	
Mörtberg	Anders	
Mörtberg	Eva	
Nilsson	Anders	
Nilsson	Ing-Marie	
Nilsson	Lilian	
Nordin	Karin	
Nordström	Inga-Märit	
Nordström	Sten	
Persson	Tommy	
Rastbäck	Karin	
Seidevall	Sonia	
Sjöquist	Kerstin	
Sjöström	Margareta	
Sjöström	Sven-Erik	
Strömbäck	Elisabeth	
Strömbäck	Jarl	
Ulander	Bert	
Wedin	Ginger	
Wedman	Gerd	
Wermelin	Anita	
Wermelin	Per-Olof	
Victorin	Anders	
Victorin	Ulla-Britt	
Wästerlund	Siri	
Östman	Bertil	
Östman	Ingrid	
49		

På grund av det stora intresset för resan arrangerade ÖSU samma resa dagen efter den 22 maj.

Några minnesanteckningar från den 21 maj

Diabas, gabbro och anortocit är de mineraler som finns i Nordingrå. Lennart Vessman var en mycket intressant, roligt och kunnig guide. Jag ångrade att jag inte tagit med inspelningsapparaten för att kunna spela in allt han sade, hans djupa kunskaper gjorde att det ibland var litet svårt att hänga med och att hinna anteckna. Här nedan ett litet aplock av vad vi fick veta, litet grand har jag måste komplettera via Internet.

Gabbro = en grovkornig, basisk djupbergart.

Anortosit = Anorthosit, eller labradorsten är en magmatisk djupbergart, som till mer än 90 % är uppbyggd av fältspat.

På grund av att bergarterna är basiska trivs blåsippan och strandtraven så bra i dessa trakter. Vitsippan som vi såg på så många ställen har inte lika stora behov av basisk jordmån.

Skuleberget ligger vid världens högsta belägna högsta kustlinje. Jordskorpan trycktes ned av isen och höjde sig för 150 000 år sedan. Man räknar med fyra nedisningar har skett. I Alperna är de synbara, här är de första spåren borta. Landhöjningen är i dag 800 mm/100 år, den största höjningen norrut, södra Sverige sjunker, Skåne sjunker med 1 mm/år. Detta innebär bland andra kulturella problem, t.ex. fiskelägen som legat vid vikar kommer att ligga vid "insjöar".

Efter en paus med kaffe och smörgås i Kiörningsgården talade Lennart V om hård sandsten och kvartsit. Han visade bland annat på sandsten med böljeslagsmärken, hämtade på Ringkallen, 1 500 miljoner år gammal sandsten!



Så gick färden vidare med Lennart V som kunnig ciceron. Det är svårt att tänka sig de enorma tidsrymderna, hur långt tillbaka i tiden som dessa bergarter bildades på olika sätt.

Nordingrågraniten, den s.k. rapakivgraniten (rutten sten) är bildad av vittrad sandsten.

Gnejs används ofta som gatstenar eftersom strukturen gör att man kan hugga den i olika riktningar.

Så kom vi fram till Bönhamn och Lennart V lade ut bitar av de olika bergarterna så att vi fick se dem tillsammans och gissa vilken som är vad.



Nu var det dags att ta sig över ett klapperstensfält ned till havet för att se på bergartsmosaik och strandtraven som trivs bra på stranden.

När vi nu ändå var i Bönhamn fick vi tillfälle att se konstverket "Passage", ett konstverk av Katarina Löfström, som skapades och fick sin plats i Bönhamn våren 2011. Konstverket har formen av en stentrappa, uthuggen i en strandklippa och ligger nu till största delen under vattenytan. Trappan kommer genom landhöjningen sakta att resa sig ur havet. Den har fem steg, och varje steg har en höjd av 24 cm - eller en generation!





Vi som inte trotsade klapperstensfältet utan gick tillbaka såg denna lilla blomma, en mutation av styvmorsviol?

Det finns ju väldigt mycket styvmorsviol i Nordingrå, men denna var inte helt lik till färgen.

Därefter var det dags att åka till Mannaminne för en god lunch/middag: strömming, lax eller köttgryta. De flesta hade valt strömming.



Anders Åberg kunde tyvärr själv inte ställa upp och berätta om Mannaminne, Anders och Barbro Åbergs livsverk. Det består idag av ett 50-tal byggnader, många med utställningar och föremålssamlingar, andra med plats för konsthantverkare och evenemang. Hotell Sestola Gård med 15 konstnärligt utsmyckade rum och en nyrenoverad restaurang. Mannaminne ägs sedan 2012 av stiftelsen Mannaminne.

Ja, och efter den goda lunchen/middagen var det dags att åka tillbaka till Örnsköldsvik, vår guide Lennart V steg av i Naturum vid Skuleskogen. Vilken kunnig och rolig guide, han kunde ju allt som det verkade: om fåglar, växter, bergarter, konst, ortnamnsbetydelser och vad mer?